

Inspiration för framtiden

– goda exempel för Uthållig kommun, kluster Västra Götaland

Lars Bäckström, Landshövding, inledningstal

Länsstyrelsen i Västra Götaland har fem fokusområden: miljömålen, energiomställningen, klimatåtgärder, vattenfrågor och det socialt hållbara samhället. Ingen kan göra allt, men tillsammans kan vi göra mycket. Vi ska omvandla all energi som finns i Västra Götaland till exergi.

Göran Carstedt, ekon dr – Hållbar framtid vår tids ledarskapsfråga

Vem skulle sakna oss om vi inte fanns?

Hållbarhetsfrågorna är inte bara en etisk utmaning utan också en affärsutmaning för såväl länder, företag, kommuner och personer. Ledarskap bjuder in till något som är meningsfullt, lärorikt och skapar mänskligt arrangemang. Det måste stämma in med tiden vi lever i.

Ledarskap handlar mycket om gemensamma tankesätt. Framtiden är ingen väg som ska upptäckas utan den ska skapas.

Den nya logiken som håller på att växa fram är en global värld – vad betyder det för oss? De stora tillgångarna i världen kommer att ligga i kunskap, idéer, förtroende och relationer istället för i sakernas värld – ju mer man delar idéer desto mer får vi. Cocrete – att skapa tillsammans blir viktigt, dock behövs ett sammanhållande centrum.

När man börjar se på världen med nya ögon – då börjar det hända saker. Människor leds kanske mer av goda idéer än av ledare.

Vi måste skapa önskvärda framtider och skapa gränsöverskridande samarbeten. Vad kan vara en mer meningsfull uppgift än att skapa en hållbar framtid?

Det mesta återstår – underbara framtid!

Annette Eiserman-Wickström, kommunalråd Härryda – Uthållig kommun, har vi något val?

Man behöver inte vara miljöpartist – CO2 2 grader och vatten till knäna. Miljön är inte en partifråga- vi måste samverka över alla gränser, politiska, kommunala, regionala, nationella gränser. Varje människa har ansvar att verka för en uthållig kommun – men det kräver modiga beslut av oss alla. Nej vi har inte längre något val och vi måste bli bäst i klassen. Och vi ska skylta med det som vi gör bra!

Jan Olofzon, VD Alingsås Energi, Hållbar utveckling i Alingsås

Alingsås Energi försöker skapa en ljusare vardag och titta på alla tre perspektiv – ekonomi, socialt och ekologiskt. Bolaget försöker tänka på uppdraget som kommunalt energibolag lite bredare än att bara leverera prdoukterna.

Exempel samarbetet med systerbolaget Alingsåshem – renovering av energieffektiva hus – energibolaget levererar förnybar fjärrvärme, socialt – byggde om till inglasade balkonger och kunde samtidigt tillgänglighetsanpassa lägenheterna.

Infrastrukturen, kommer ha stor betydelse framöver – måste ställa om till lokalproduktion och microproduktion – näten måste kunna användas som lagringsmedia

Sören Kviberg, ordf. miljönämnden Västra Götalandsregionen, SMART ENERGI – hur ser samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna ut framöver?

Det är i mötet som vi kan skapa framtiden – bygger på samverkan och att vi jobbar ihop. Hur kan vi skapa den nya formen för samverkan?

Det finns fyra aktuella överenskommelser över organisationsgränser inom SMART ENERGI, klimatstrategin för Västra Götaland; energieffektiva byggnader och solenergi, klimatsmarta inköp, godstrafik på Göta Älv och biogas.

Just nu pågår uppföljning av strategin och överenskommelserna för att mäta av vart vi befinner oss och hur vi på sikt kan bryta ned detta till tre femårsplaner.

Margareta Hallander, Hållbar utveckling Väst, Kluster Västra Götaland – erfarenheter och lärdomar om nätverk och samverkan.

Varför ska man ingå i nätverk och samarbeta med andra?

Om du har begränsat med tid, inte tillräcklig kunskap/kompetens, saknar resurser kan nätverk och samarbete vara en fördel. Kanske har någon annan kunskap eller har gjort något liknande eller vill göra samma sak – tillsammans blir det enklare och mer resurseffektivt.

Olov Åslund, Energimyndigheten, Tredje etappen av Uthållig kommun, smalare men vassare

Till hösten startar etapp tre av Uthållig kommun och utlysning för att delta har precis skickats ut. Fokus kommer att ligga på spjutspetsexempel med avseende på metoder, fokus på fysisk planering, transportinfrastruktur och näringspolitik. Nischen man fyller med tredje etappen av Uthållig kommun är ledarskap, fysisk planering och företagsutveckling.

Det gemensamma i etapp tre är process- och organisationsutveckling för framförallt politiker. Sen finns två inriktningsområden – energismart fysisk planering respektive näringspolitik.

Kommunerna kommer kunna söka projektmedel inom programmet (finns ca 8-10 miljoner kr per år), medlen kan dock inte gå till en enskild kommun utan ska gå till samverkan inom projektområden för att hitta lösningar för gemensamma problemställningar.

Det finns ett par generella kriterier för att kunna delta men även urvalskriterier om det blir fler än 30 kommuner som söker. Urval på vad man vill ha uthållig kommun till – vilka idéer man har – urval för att kunna gruppera kommunerna utefter liknande projektidéer. Kan man redan vid ansökan visa att man har en samverkan med andra kommuner är det extra positivt.

Utlisningen har precis gått ut, 7 juni är sista anmälningssdag, val av deltagare sker under juni, 31 augusti – politiskt beslut om deltagande.

Sara Borgström , Länsstyrelsen Västra Götaland, Kommunsamverkan ger mervärde

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga den statliga politiken för energiomställning och minskad klimatpåverkan. Våren 2010 kartlades hur man arbetar med kommunal energiplanering och vad kommunerna behövde för stöd från Länsstyrelsen. Samtidigt fick Länsstyrelsen ett uppdrag att arbeta med stöd till kommunerna som jobbar med intern energieffektivisering.

Susanne Arneborg, Ulricehamn, Energifrågor i fysisk planering

Ulricehamn har varit med i Uthållig kommun sedan pilotfasen. Ursprunget var att med energi som språngbräda arbeta med Uthållig kommun och hitta nya arbetsmetoder.

Nya arbetsmetoder har testats inom såväl planering som inom transportfrågor. Ett exempel är att man har jobbat med Gällstad – använt metod för dialog med invånarna kring möjligheter och hot/svagheter för att ta fram förslag på utvecklingsplaner och framtidsbilder. Gällstadsborna valde framtidsbilden Upplevelse Max. Efter detta har man arbetat med t ex ”felande länkar på skolvägen, bra promenadslänga i handelsområdet mm.

Planer för framtiden:

- att göra en energi- och klimatstrategi där underlagsmaterialet i energianvändning och energitillförsel visas med hjälp av kartor istället för tabeller och siffror
- ta fram en lokal vision till 2050 – hur når vi dit?

Ann Olsson, Vänersborgs kommun, processledning i praktiken

Klustret enades tidigt att jobba med de egna arbetsmetoderna som fokus för klustrets verksamhet. En utbildning genomfördes om hur man kan arbeta med en process. Metoden testades sedan inom klustret med fokus på hur man tar fram en handlingsplan/strategi för energieffektiviseringsstödet. Varje kommun fick en hemuppgift, att testa tekniken på en process i den egna kommunen. Vänersborg valde energiplanearbetet.

Genom att göra en processkartläggning för du en idé om hur stegen framåt går. Man ser också var de övriga förankringsprocesserna hos politikerna ligger i jobbet med att ta fram en energiplan, var kommer referensgrupperna in, behöver vi mer extern kunskap, har vi mer kompetens inom kommunen att plocka in.

WORKSHOPREDOVISNING

Uthållig kommun i den politiska processen

Vad ger det politiken att vara med i Uthållig kommun?

Vem är det som har idéerna och kommer med att man ska gå med i uthållig kommun? Det goda samspelet är viktigt – tjänstemännen snappar upp från andra kommuner/omvärlden/utlysningar och presenterar för politiken. Hur ser det optimala samspelet ut mellan politiken och tjänstemännen? Politikerna sätter ramar och sätter visionerna – tjänstemännen gör det konkreta jobbet. Det gör skillnad om det kommer ur politikernas hjärtan när det gäller vad som ska göras. Goda exempel är viktigt liksom samverkan.

Uthållig kommun i planeringsprocessen

Det är viktigt att vara enkel och ha tillgänglig information för att ha en bra medborgardialog. Vikten av att ha en gemensam vision – bra att flytta den så långt i tiden så att det är en vision man tittar på – inte hur mycket man skulle klara av att göra idag. Viktigt att lyfta in allting i visionen så att man får en helhetssyn.

Det är alltid positivt med samverkan – här ligger den stora kraften – när vi väl har en gemensam vision måste vi samverka för att nå den.

Hur får man med sig många i det interna hållbarhetsarbetet?

Det är viktigt att hitta nyckelpersoner och kontaktnät i form av t ex miljöombud.

- Nyckelpersonerna måste ha resurser i form av pengar, tid och mandat.
- Det ska vara enkelt och glädjefyllt.
- Resultatet ska efterfrågas och följas upp.
- Det måste finnas en mottagare av idéerna.
- Alla nivåer ska involveras – lokal inspiration, nav som miljöstrateg, cheferna ger mandat, och viljan och inriktningen anges av politikerna.
- Så frön och se vilka som groer – arbeta med de groende plantorna.

Hur får man med sig näringslivet i sitt projekt?

Energimyndighetens spår tre kan vara ett sätt att utveckla hur man får med sig sitt näringsliv i hållbarhetsarbetet. Tiden är den trånga sektorn – i det offentliga men framförallt i den privata näringslivssektorn. Grunden är lagd men vi går vidare.